

Avtizem

Kaj je avtizem?

- Je kompleksna pervazivna razvojna motnja z nevrološko-biološko osnovo(pojav v otroštvu).
- spremenjeno vedenje na področju socialne interakcije in verbalne ter neverbalne komunikacije.
- Avtističen(pomen: umikajoč se iz odnosov)

- Leo Kanner(otroški psihiater) je leta 1943 za opis posebnega vedenja pri otrocih kot prvi uporabil termin avtizma sposojen iz opisov shizofrenije.
- Leta 1944 pa je pediater Hans Asperger z besedo avtizem opisal bolj inteligentne in funkcionalne otroke.

Motnje avtističnega spektra- MAS

- Klasični avtizem (Kannerjev avtizem)
- Aspergerjev sindrom
- Nespecifična razvojna motnja
- Rettov sindrom
- Otroška dezintegrativna motnja

- Avtizem je spekter motenj, zato spekter niha od lažjih do težjih motenj.

Področja avtizma

- Glavna področja, pri katerih imajo vsi ljudje z avtizmom težave, se imenujejo na kratko “triada primanjkljajev”.
- Ta področja pa so:
  - Težave s socialno komunikacijo
  - Težave s socialno interakcijo
  - Težave na področju fleksibilnosti mišljenja

Težave s socialno komunikacijo

- težave tako z verbalno kot tudi z neverbalno komunikacijo.
- dobesedno dojemajo govor in mislijo, da ljudje rečejo natančno to kar mislijo.
- Nekateri ne govorijo ali pa imajo zelo omejen govor.
- Večina razumejo kaj se jim govori toda raje uporabljajo druga sredstva(znakovni jezik,vizualni simboli).

- dobro razvite jezikovne veščine, vendar pa lahko imajo težave pri razumevanju veščin pogovora.
- Tako npr. ponavljajo kar je nekdo rekel(fraze) ali pa neprestano govorijo le o tistem kar jih zanima.
- Osebam z avtizmom je lažje, če z njimi govorimo na jasen, dosleden način ter jim damo čas da obdelajo "informacijo" ki jim je bila podana.

Težave avtistov

- Največkrat težko uporabljajo in razumejo:
- Obrazno mimiko in intonacijo glasu
- Šale in sarkazem
- Pogoste fraze in izreke(npr. veslal je kot nor).
Medtem ko ljudje ko to izrečejo s tem mislijo, da je nekdo zelo hitro veslal, pa avtisti to razumejo dobesedno, da je nekdo veslal kot duševno bolan človek.

Težave s socialno interakcijo

- Težave z razpoznavanjem in razumevanjem čustev in občutij drugih ljudi, ter izražanjem njihovih lastnih.
- Težave pri vzpostavljanju prijateljskih odnosov (si jih želijo a ne vedo kaj narediti)

- Ne iščejo tolažbe, potrditve od drugih.
- Najraje so sami.
- Zdi se, da so brezčutni(ne zmorejo prepoznati kako se kdo počuti).
- Stojijo preblizu sogovornika.
- Govorijo o neprimernih temah.

Težave z fleksibilnostjo mišljenja

- Omogoča nam, da razumemo in predvidimo vedenje drugih, osmislimo stvari, vedenja in dogodke.
- Omogoča tudi, da si predstavljamo ter predvidimo situacije izven naše rutine.

- Soočanju z novo ali neznano situacijo.
- Predvidevanju kaj se bo in kaj bi se lahko zgodilo.
- Spremembah in načrtovanju prihodnjih dejanj.
- Razumevanju koncepta nevarnosti (da je tek po cesti je nevaren).
- Razumevanju in tolmačenju misli, dejanj in občutkov drugih.

Značilnosti povezane z avtizmom

- Odvisnost od rutine
- Senzorna občutljivost
- Posebni interesi
- Učne težave
- Motnja pozornosti(hiperaktivnost)
- Motnja v duševnem razvoju
- Primanjkljaji na posameznih področjih učenja(disleksija, dispraksija)

Koga avtizem prizadene?

- Avtizem imajo lahko vsi, ne glede na narodnost, vero, kulturo...
- Je vseživljensko stanje, saj otroci z avtizmom odrastejo in postanejo odrasli z avtizmom.
- Večkrat se pojavi pri dečkih, kot pri deklicah.
- Eno izmed motenj avtističnega spektra ima 1% ljudi.
- V Sloveniji je torej vsaj 20000 ljudi z vsaj eno MAS.(sklepanje, ni nujno res)

Vzroki za avtizem

- Vzrok za pojav avtizma je neznan.
- Vzroke so najprej iskali v neustreznih razvojnih in družinskih pogojih.
- Najnovejše raziskave pa kažejo, da na razvoj avtizma vpliva kombinacija genetskih, imunskih, okoljskih in presnovnih dejavnikov.
- Avtizma pa nikakor ne more povzročiti vzgoja in socialne okoliščine.

Zaključek

- O avtizmu se lahko govori še pa še, vedno se kaj novega odkrije in nobeden avtist ni identičen drugemu.
- Marsikaj se lahko naučimo od njih predvsem to, da smo lahko srečni, da živimo kot živimo in da se je vedno treba boriti in spopasti s težavami ne glede na ovire, ki nam presekajo pot.

Viri

- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Avtizem>
- http://www.avtizem.org/kaj_je_avtizem.html
- http://www.avtizem.com/prvi_znaki_avtizma.php
- Patterson, D., Avtizem: Kako najti pot iz tega blodnjaka. Ljubljana, 2009, Modrijan založba.
- Jurišič D.B., Avtizem. Ljubljana 1992, DOMUS.